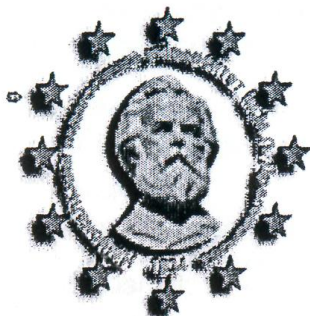

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА

Студентське наукове товариство імені Григорія Волинки

НАУКОВИЙ ВІСНИК
Студентського наукового товариства
імені Григорія Волинки

Випуск 1

Київ
Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова
2015

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова
(протокол № 7 від 08 грудня 2015 року)*

Редакційна рада:

- В. П. Андрущенко** – доктор філософських наук, професор, академік НАПН України, член-кореспондент НАН України, ректор НПУ імені М. П. Драгоманова (*голова Редакційної ради*);
- А. Т. Авдієвський** – почесний доктор, професор, академік НАПН України;
- В. П. Бех** – доктор філософських наук, професор;
- В. І. Бондар** – доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України;
- В. Б. Євтух** – доктор історичних наук, професор, академік НАН України;
- І. І. Дробот** – доктор історичних наук, професор;
- М. І. Жалдак** – доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України;
- Л. І. Мацько** – доктор філологічних наук, професор, академік НАПН України;
- О. С. Падалька** – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України;
- В. М. Синьов** – доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України;
- Г. М. Торбін** – доктор фізико-математичних наук, професор (*відповідальний редактор*);
- М. І. Шут** – доктор фізико-математичних наук, професор, академік НАПН України.

Редакційна колегія:

- Л. В. Алексєєнко-Лемовська** – кандидат педагогічних наук, професор кафедри теорії та історії дошкільної педагогіки, в. о. директора Інституту розвитку дитини;
- Б. І. Андрусишин** – доктор історичних наук, професор, директор Інституту політології та права;
- О. В. Баранов** – кандидат педагогічних наук, доцент, заступник директора з наукової та виховної роботи Інженерно-педагогічного інституту;
- І. І. Дробот** – доктор історичних наук, професор, директор Інституту філософської освіти і науки;
- Л. Л. Козинко** – кандидат педагогічних наук, доцент Інституту мистецтв;
- А. П. Кудлін** – доктор фізико-математичних наук, професор, директор Інституту інформатики;
- Я. М. Курган-Баківська** – кандидат політичних наук, доцент, заступник директора з наукової роботи Інституту управління та економіки освіти;
- О. В. Матвієнко** – доктор педагогічних наук, професор Інституту педагогіки та психології;
- В. П. Покась** – академік Академії наук вищої школи України, заслужений працівник освіти України, доктор філософських наук, професор, директор Інституту природничо-географічної освіти та екології;
- М. В. Працьовитий** – доктор фізико-математичних наук, професор, директор Фізико-математичного інституту;
- В. М. Синьов** – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, директор Інституту корекційної педагогіки та психології;
- В. П. Степико** – кандидат філософських наук, доцент кафедри соціології Інституту соціології, психології та соціальних комунікацій;
- О. О. Сушко** – доктор історичних наук, професор, директор Інституту історичної освіти;
- О. В. Тимошенко** – доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту фізичного виховання та спорту;
- І. С. Товт** – кандидат історичних наук, доцент кафедри інновацій та інформаційної діяльності в освіті Інституту перепідготовки та підвищення кваліфікації;
- О. В. Темрук** – кандидат психологічних наук, доцент, вчений секретар Ради Науково-технічної творчості студентської молоді Інституту філософської освіти і науки.

Відповідальний секретар – І. А. Волошин

Н 34 **НАУКОВИЙ ВІСНИК СНТ імені Григорія Волинки**: зб. наукових праць / М-во освіти і науки України; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; відпов. ред. І. А. Волошин. – Випуск 1. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – 299 с.

До наукової збірки увійшли матеріали заходів Студентського наукового товариства імені Григорія Волинки, що відбулися в рамках VIII Міжнародного наукового форуму "Простір гуманітарної комунікації", які проходили 28-30 жовтня 2015 року в Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова.

<i>Марченко Ю. В.</i>	
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У НАВЧАННІ З ФІЗИЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ	123
<i>Мисик Є. В.</i>	
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ БЕЗПЕКИ В ТУРИЗМІ	126
<i>Некрасова Н. М.</i>	
ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ ЗНАНЬ ПРО ШКІДЛИВИЙ ВПЛИВ НАРКОГЕННИХ РЕЧОВИН – ВАЖЛИВИЙ НАПРЯМОК РОБОТИ СУЧАСНОГО УЧИТЕЛЯ БІОЛОГІЇ.....	129
<i>Скрипник А. О.</i>	
ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ВОДОПІДГОТОВКИ В УКРАЇНІ.....	131
<i>Швая О. П.</i>	
НАПРЯМКИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ З БІОЛОГІЇ ЗНЗ	134
ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА, ДІЛОВОДСТВА ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНИЙ СТАН	
<i>Бойко А. В.</i>	
АРХІВНИЙ МАРКЕТИНГ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	137
<i>Бондаренко О. В., Крупцева А. О.</i>	
ЕЛЕКТРОННИЙ УРЯД ЯК НАЙЕФЕКТИВНІША МОДЕЛЬ ДОКУМЕНТООБІГУ ТА КОМУНІКАЦІЇ В ДЕРЖАВНИХ ОРГАНАХ	139
<i>Гуль О. М.</i>	
РОЛЬ ПРИВАТНИХ БІБЛІОТЕК КИЄВА ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ В КУЛЬТУРНОМУ ЖИТТІ СУСПІЛЬСТВА (на прикладі Приватної публічної бібліотеки Л. Ідзіковського)	141
<i>Кошляк Н. О.</i>	
РОЛЬ БІБЛІОТЕКИ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	144
<i>Лановенчик О. С.</i>	
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСТІР УКРАЇНИ ЯК ВАГОМА СКЛАДОВА ЇЇ УСПІХУ	146
<i>Молодченко Ю. В.</i>	
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЇ ЯК ЕКОНОМІЧНОГО РЕСУРСУ В УКРАЇНІ	148
<i>Москаленко Л. Г.</i>	
ІНФОРМАЦІЙНА ПІДТРИМКА В НАУКОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	151
<i>Рабчун І. В.</i>	
ПРОБЛЕМИ КЛАСИФІКАЦІЇ ДОКУМЕНТІВ У ТЕОРІЇ ВІТЧИЗНЯНОГО ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА	153
<i>Середа Т. Д.</i>	
ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ В ДЕРЖАВНИХ УСТАНОВАХ, ОРГАНАХ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	155

*Швая О.П.,
Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова,
Науковий керівник: Цуруль О.А., канд. пед. наук, доцент*

НАПРЯМКИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ З БІОЛОГІЇ ЗНЗ

У тезах досліджена проблема використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі з біології ЗНЗ. Здійснено аналіз педагогічної теорії та шкільної практики. Охарактеризовано провідні напрямки використання ІКТ у навчанні учнів біології.

Ключові слова: методика навчання біології, інформаційно-комунікаційні технології, навчальний предмет «Біологія», форми та методи навчання біології.

Національна доктрина розвитку освіти визначає пріоритетом розвитку освіти впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), які забезпечують удосконалення навчально-виховного процесу, доступність та ефективність освіти, підготовку молодого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві [9].

Доцільність та шляхи впровадження ІКТ у навчальний процес з біології в основній школі досліджують вітчизняні та закордонні вчені, а саме: Г. Клейман, О. Козленко, Н. Матяш, Є. Неведомська, Н. Семенюк, М. Сидорович, І. Сліпчук, В. Смірнов, В. Соломін, І. Сліпчук та ін.

Так, зокрема, Н. Матяш, вивчаючи питання комп'ютерної підтримки шкільного курсу біології, наголошує на її необхідності для підвищення ефективності уроку та результативності навчального процесу [3].

Є. Неведомська досліджує та характеризує рівні інформаційно-комп'ютерних систем, а також розглядає позитивні та негативні моменти використання комп'ютерних технологій під час навчання біології [5].

І. Сліпчук розглядає ІКТ як засіб реформування шкільної біологічної освіти для забезпечення широких можливостей для розвитку, навчання та виховання творчої особистості, в результаті яких вона буде підготовлена до активного, самостійного життя в інформаційному суспільстві [8].

Г. Клейман характеризує можливості використання комп'ютерів у галузі освіти та зазначає, що комп'ютери дозволяють удосконалювати сучасні методи викладання багатьох дисциплін, зокрема біології і наводить різноманітні способи використання комп'ютера на уроці біології [2].

О. Козленко виокремлює можливості використання мультимедійних програм на уроках біології як засобів навчання – це використання окремих типів файлів, створення власних уроків і використання існуючих мультимедійних програм [1].

Л. Міронець зазначає, що комп'ютерні презентації порівняно із традиційними засобами наочності надають такі переваги, як: послідовність подання матеріалу може змінюватися залежно від аудиторії чи мети доповіді, є можливість

повернутися до вже розглянутих питань, презентація може містити короткий конспект доповіді та нотатки для доповідача, використання мультимедійних ефектів презентації дають змогу зосередити увагу слухачів на основному і сприяють кращому запам'ятовуванню інформації [4].

Реалії впровадження комп'ютерних технологій у навчальний процес з біології відображені в публікаціях вітчизняних учителів-практиків: О. Богачук, О. Нечитовської, В. Проценко, О. Тасенко, З. Хаблак, І. Хом'як та ін. [6–9].

Використання ІКТ у процесі вивчення біології здійснюється у двох напрямках:

- комп'ютерна підтримка предмета, що виражається у використанні стандартного програмного забезпечення з біології, а саме мультимедійних енциклопедій, електронних підручників;

- розробка уроків, що супроводжуються використанням комп'ютера з мультимедійним проектором та ретельно підібраного відеоряду, що допомагає ілюструвати теоретичний матеріал уроку.

ІКТ також дають змогу включати в навчальний процес нові форми творчих робіт: розробку біологічних ігор, проектну діяльність, написання власних сценаріїв, зйомку відеофільмів. Їх можна використовувати при підготовці та проведенні нестандартних уроків (ділових ігор, прес-конференцій, інтелектуальних змагань, конкурсів, КВК, творчих звітів, аукціонів, діалогів), позакласних заходів, факультативних занять [6].

Інформаційно-комунікаційні технології на уроках біології – це:

- 1) спосіб розширення індивідуальної активності учнів;
- 2) спосіб самоорганізації праці та самонавчання;
- 3) включення фізичних потенціалів організму дитини, які направляються на активізацію процесу мислення;
- 4) спосіб покращення уваги та розвиток різних видів пам'яті: зорової, слухової, образної, змістової і навіть рухової;
- 5) джерело додаткової інформації з предмету;
- 6) засіб формування різних умінь (уміння виділяти в інформації головне і другорядне, вміння упорядковувати, систематизувати та структурувати інформацію згідно заданої теми, вміння презентувати інформацію згідно програмового матеріалу, вміння швидко працювати із складними біологічними термінами, що мають грецькі або латинські складові, вміння встановлювати асоціативні зв'язки між інформаційними повідомленнями);
- 7) засіб збільшення обсягу спеціальних знань та покращення темпу проведення уроку;
- 8) джерело створення і використання нових методик контролю й оцінювання знань учнів;
- 9) умова інтернаціоналізації навчання.

В умовах використання ІКТ: покращується рівень самостійної роботи учнів, створюються умови самореалізації та самоствердження учнів, розширюється обсяг навчальної інформації, активізується навчально-пізнавальна діяльність учнів.

Отже, за допомогою ІКТ здійснюються активний вплив на процес навчання і виховання учнів, оскільки змінюється схема передавання знань і методів навчання. Разом з тим, упровадження ІКТ у систему освіти не тільки впливає на освітні технології, а й зумовлює появу нових. Проблема використання ІКТ у навчанні біології залишається актуальною і потребує подальшого дослідження.

Список використаних джерел

1. Козленко О.Г. Мультимедійні програми з біології: порівняння можливостей / О.Г. Козленко // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2004. – № 2. – С. 24 – 25.
2. Клейман Г.М. Школи будущего: компьютеры в процессе обучения: Пер. с англ. / Г.М. Клейман // – М.: Радио и связь, 1987. – 176 с.
3. Матяш Н.Ю. Погляд на проблему комп'ютеризації навчального процесу / Н.Ю. Матяш // Біологія та хімія в школі. – 2004. – № 4. – С. 55 – 56.
4. Міронець Л. Створення та використання комп'ютерних презентацій під час викладання біології / Л. Міронець // Рідна школа. – 2008. – №1,2. – С.40 – 42.
5. Неведомська Є.О. Комп'ютерні технології під час навчання біології / Є.О. Неведомська // Біологія і хімія в школі. – 2007. – № 4. – С. 10 – 14.
6. Пластюк А. Використання інформаційних та комп'ютерних технологій / А. Пластюк, В. Гудакова // Біологія. Шкільний світ. – 2011. – № 4 – 5. – С. 38 – 41.
7. <http://pti.kiev.ua/metodic/434-suchasn-nformacyno-kompyutern-tehnologyi-v-bologchny-osvt-z-vlasnogo-dosvdu.html>
8. <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/viewFile/151/137>
9. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>

Annotation:

The article deals the problem of using of information and communication technologies in the educational process in secondary school' biology. Analysis of educational theory and school practice is done. The major uses of ICT in teaching pupils of biology are characterized.

Keywords: *methods of teaching biology, information and communication technologies, school subject «Biology», forms and methods of teaching biology.*